

HET 6e CONGRES VAN DE EVC OP 20 EN 21 FEBRUARI 1960.S a m e n v a t t i n g

De "oude" EVC hield op 20 en 21 februari een congres te Amsterdam, bijgewoond door 106 gedelegeerden. De bijeenroeping hield verband met de plannen die de CPN-getrouwe EVC-1958 drie weken te voren op een buitengewoon congres had ontvouwd, nl. een "omvorming" van de organisatie welke, door overgang van de leden naar het NVV, tot een algemene opheffing zou moeten leiden. (Zie rapport dd. 26 februari 1960, no. 528.166). De "oude" EVC - die een kwijnend bestaan leidt - meent dat de nieuwe situatie haar een kans biedt tot vergroting van het ledental.

Het congres koos een nieuw verbondsbestuur. Secretaris B. BRANDSEN - de centrale figuur in het conflict met de CPN - had zich niet herkiesbaar gesteld. Hij meent, vanwege zijn reputatie als gewezen partijbestuurder der CPN, een struikelblok te zijn voor een eventuele toekomstige samenwerking van de EVC met andere kleine vakverbonden, in de eerste plaats met het OVB te Rotterdam. Een andere bekende politieke figuur, nl. H. GORTZAK (tegenwoordig hoofdbestuurder van de Socialistische Werkers Partij), is wel herkozen.

Het congres besloot o.m. het nieuwe verbondsbestuur vrijheid van handelen te geven inzake een eventueel herstel van de relatie met het Wereldvakverbond.

HET 6e CONGRES VAN DE EVC OP 20 EN 21 FEBRUARI 1960.Aanleiding bijeenroepen congres.

Na het conflict tussen CPN en EVC dat medio 1958 tot het ontstaan van de EVC-1958 voerde, heeft de "oude" Eenheidsvakcentrale (door de CPN de "groep Brandsen" genaamd) een kwijnend bestaan geleid. In verband met het grote ledenverloop heeft de EVC daarom in 1959 geprobeerd tot een vergelijk te komen met het niet-communistische OVB (Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties) te Rotterdam, een vakverbond dat 4 à 5000 leden telt. Het bestuur van het OVB wenste geen fusie. De leden van de EVC konden zich desgewenst individueel voor het lidmaatschap aanmelden. Sindsdien gingen er bij de EVC af en toe stemmen op om tot ontbinding van de organisatie over te gaan. Het verbondsbestuur wilde echter een eventuele opheffing in geen geval aan de orde gesteld zien voordat de Socialistische Werkers Partij haar oprichtingscongres zou hebben gehouden, omdat een publiek fiasco van de EVC geen goed zou doen aan de SWP (die zijn aanhang in dezelfde min of meer communistisch gezinde, doch anti-Paul de GROOT ingestelde kringen heeft).

Een besluit van de grote tegenstander, de EVC-1958, deed de "oude" EVC echter radicaal van koers veranderen. Op 22 september 1959 namelijk kondigde "De Waarheid" aan dat de EVC-1958 zich wilde gaan omvormen tot een "centrum van propaganda voor eenheid en klassenstrijd". Op een daartoe bijeen te roepen buitengewoon congres zou dan tevens aan de leden worden geadviseerd tot de NVV-bonden toe te treden.

De "oude" EVC zag toen weer licht in de duisternis. Ze schijnt te hebben gehoopt (en stelt dit in haar propaganda feitelijk nog zo voor) dat de "omvorming" en de oproep, zoals door de EVC-1958 aangekondigd, tot een onmiddellijke liquidatie van de concurrerende vakcentrale zouden leiden, waarna de "oude" EVC dan als de "enige echte" het verloren terrein zou kunnen herwinnen. (Dat er in feite, wat de opheffing van de EVC-1958 aangaat, slechts sprake is van een zeer geleidelijk verlopend proces werd in het rapport over het congres der EVC-1958 dd. 26-2-1960 no. 528.166 uiteengezet).

Eind 1959 maakte de "oude" EVC bekend een tussentijds congres

VERTROUWELIJK

te willen bijeenroepen vanwege enkele organisatorische kwesties die "alle min of meer in verband staan met de aangekondigde ontbinding van de zogenaamde EVC-1958, waartoe door de CPN is besloten". In de betreffende "verklaring" wordt gezegd dat alles gedaan moet worden om de arbeiders die zich door de opheffing van de EVC-1958 verraden voelen, weer in de EVC bijeen te brengen.

1e Congresdag.

Het congres heeft inmiddels op 20 en 21 februari in de Doelenzaal te Amsterdam plaats gehad (dus 3 weken na het congres van de EVC-1958). De eerste zitting werd bijgewoond door 80 afgevaardigden; de tweede, op zondag, door 106 gedelegeerden. (In totaal waren 130 personen als congresgangers aangewezen). Voorzitter G. GROOT ROESSINK heette in zijn openingswoord de pers welkom. "De Waarheid", zo zei hij, was niet toe gelaten. Als gasten begroette hij twee West-Duitsers en voorts de secretaris-penningmeester van het OVB, A. Van den BERG uit Rotterdam, die speciaal was uitgenodigd het congres bij te wonen.

Het Joegoslavische vakverbond zond telegrafisch de beste wensen, doch deelde mede niet aan het verzoek tot het zenden van een delegatie te kunnen voldoen. De Franse CGT heeft op de uitnodiging gereageerd met een telegrafisch verzonden bericht van verhindering.

De verbondsbestuurder E. SIP hield een inleiding. Hij reïveerde de redenen tot het bijeenroepen van dit congres: vooral "de opzienbarende opheffing van de in juni 1958 door de CPN opgerichte zogenaamde EVC-1958". Zeer agressief keerde SIP zich in een groot deel van zijn rede tegen de CPN en de EVC-1958. Bij het zoeken naar een antwoord op de vraag waarom het partijbestuur der CPN "plotseling heeft besloten de EVC-1958 maar op te heffen", kwam SIP tot enige vreemdsoortige veronderstellingen: mogelijk een opdracht uit het buitenland, mogelijk een forceren door het WVV, mogelijk de vrees dat de EVC-1958 zich tegen de CPN zou kunnen keren. In elk geval, zo verklaarde SIP, is het altijd de wens van de CPN-leiding geweest

VERTROUWELIJK

de Eenheidsvakcentrale uit de weg te ruimen. Hij zag het als een actuele taak voor de "oude" EVC de vroegere leden terug te winnen. Volgens SIP blijft de EVC streven naar een "nieuwe economische arbeiders-organisatie", onafhankelijk van enige politieke partij; verder wil ze haar bureau voor rechtsbijstand nieuw leven inblazen en weer regelmatig uitkomen met "Werkend Nederland" en met bedrijfskranten.

Aan het eind van zijn toespraak bracht SIP de verbreking van de relatie EVC-Wereldvakverbond ter sprake. Heftig becritiseerde hij de houding van het WVV inzake het conflict en de WVV-begunstiging van de EVC-1958. Niettemin beschouwt de EVC internationale contacten wel als noodzakelijk. Men wil die echter alleen aangaan met behoud van eigen organisatorische zelfstandigheid.

Tenslotte kondigde hij aan dat, naar het oordeel van het verbondsbestuur, de organisatie in de veranderde situatie door een nieuw bestuur moest worden geleid. Dit bestuur zou op de huishoudelijke zitting worden gekozen.

2e Congresdag.

Het begin van de tweede zittingsdag werd aan discussies over de inleiding van SIP besteed. Over een eventueel herstel van het contact met het WVV waren de meningen verdeeld. Besloten werd het nieuwe verbondsbestuur ter zake vrijheid van handelen te laten.

GORTZAK meende - evenals enkele andere sprekers - dat achter het conflict met de EVC-1958 een punt moet worden gezet. In de komende periode behoort de EVC haar aandacht meer te richten op het bepalen van haar houding tegenover de loonpolitiek van de Regering.

Het congres nam twee resoluties aan en wel over het stakingsrecht en de huurverhoging.

Huishoudelijk gedeelte en bestuursverkiezing.

Verliepen de openbare zittingen uitermate rustig, in de huishoudelijke zitting was dat anders. Hier kwamen tegenstellingen aan

VERTROUWELIJK

de dag, waardoor de gemoederen nogal verhit raakten. Henk GORTZAK, die als voorzitter optrad, had moeite de orde te handhaven. Hij bracht een kandidatenlijst voor een nieuw verbondsbestuur ter tafel: 15 door het aftredende bestuur aanbevolen namen boven en 11 onder de streep. Enkele aanwezigen leverden kritiek op het systeem van de "streep". Een viertal bestuurders deed een aanval op de kandidaatsstelling van G. GROOT ROESSINK (die enige maanden geleden het bijltje er bij neer had willen leggen).

Bertus BRANDSEN (die in het conflict met de CPN steeds de centrale figuur is geweest) zette zelf uiteen waarom hij zich niet herkiesbaar stelde. Als gewezen partijbestuurder van de CPN meende hij een struikelblok te kunnen zijn voor de samenwerking die de EVC met andere groeperingen beoogt. Sommigen brachten bezwaren in tegen GORTZAK, die zij te zeer een man van de politiek vonden. GORTZAK zelf was van mening dat hij zijn functies als hoofdbestuurder van de Socialistische Werkers Partij en redacteur van De Brug zeer wel met die van EVC-verbondsbestuurder kan combineren.

De uitslag van de stemming bracht geen verrassingen: de 15 kandidaten boven de streep werden gekozen, van wie de drie eerstgenoemden - na een aparte verkiezing - als bezoldigde dagelijkse bestuurders, nl.: A.N. van den BROEK (voorzitter); E. SIP (secretaris); G. GROOT ROESSINK (penningmeester); D. BONSINK, J. van NES, L. van WIJNGAARDEN, N.J. PONSE, C. HAN, H. ODINK, H. GORTZAK, R. SMID, B. van der BROEK, D. KLEINSMA, G. VINK, J.C. VELTMAN. (De personen wier namen onderstreept zijn, zaten reeds in het vorige verbondsbestuur).

Over de financiële situatie der EVC die uiteraard niet rooskleurig is, werd op het congres niet gesproken.

"De Waarheid" bracht een denigrerend verslag van deze "scheurmakersbijeenkomst".

Tussen de coulissen.

Aan het eind van de eerste congresdag heeft een gesprek plaats gehad tussen de hoofdbestuurder van het OVB, A. van den BERG en

VERTROUWELIJK

een aantal EVC-bestuurders. Opnieuw werd van EVC-zijde een eventuele fusie te berde gebracht. Naar het schijnt staat Van den BERG hier thans minder afwijzend tegenover dan enige tijd geleden. Hij zegde toe deze kwestie binnenkort weer in het OVB-bestuur aanhangig te zullen maken. Als conditio sine qua non stelde hij echter dat de EVC niet zou trachten de verbroken relatie met het WVV te herstellen.

Het blijft de vraag of de "oude" EVC er in zal slagen haar aanhang op korte termijn te vergroten. Met een ledental van omstreeks 2000 en een bondsgewijze indeling, die feitelijk alleen op papier bestaat, is niet te verwachten dat ze nog bijzondere aantrekkingskracht op de werknemers kan uitoefenen.

17 maart 1960

VERTROUWELIJK